

Onsdag den 12. marts 2014

P7_TA(2014)0222

Pakkerejser og formidlede rejsearrangementer *I**

Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 12. marts 2014 om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om pakkerejser og formidlede rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (COM(2013)0512 — C7-0215/2013 — 2013/0246(COD))

(Almindelig lovgivningsprocedure: førstebehandling)

(2017/C 378/62)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2013)0512),
 - der henviser til artikel 294, stk. 2, og artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, på grundlag af hvilke Kommissionen har forelagt forslaget for Parlamentet (C7-0215/2013),
 - der henviser til artikel 294, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
 - der henviser til udtalelse af 11. december 2013 fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,
 - efter høring af Regionsudvalget,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 55,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse og udtalelser fra Transport- og Turismeudvalget og Retsudvalget (A7-0124/2014),
1. vedtager nedenstående holdning ved førstebehandling;
 2. anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen agter at ændre sit forslag i væsentlig grad eller erstatte det med en anden tekst;
 3. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.

P7_TC1-COD(2013)0246

Europa-Parlamentets holdning fastlagt ved førstebehandlingen den 12. marts 2014 med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/.../EU om pakkerejser ~~formidlede~~, pakkeferier, pakketure og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF [Ændring 1]

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

⁽¹⁾ EUT C 170 af 5.6.2014, s. 73.

Onsdag den 12. marts 2014

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

der henviser til udtalelse fra Regionsudvalget,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾ og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets direktiv 90/314/EØF ⁽³⁾, giver forbrugerne en række vigtige rettigheder med hensyn til pakkerejser, særligt med hensyn til krav om information, de erhvervsdrivendes ansvar for gennemførelse af pakkerejsen i overensstemmelse med aftalen og beskyttelse mod en rejsearrangørs eller formidlers insolvens eller konkurs. Det er imidlertid nødvendigt at tilpasse reglerne i lovgivningen til udviklingen på markedet, så de bliver mere hensigtsmæssige af hensyn til det indre marked, der fjernes visse tvetydigheder, og den manglende regulering af visse forhold udbedres.
- (2) Turismen spiller en væsentlig rolle i EU's ~~økonomier~~ **Unionens** økonomier, og pakkerejser, **pakkeferier og pakketure («pakkerejser»)** udgør en væsentlig andel af markedet for turisme. Rejsemarkedet er undergået væsentlige forandringer siden vedtagelsen af direktiv 90/314/EØF. Ved siden af de traditionelle distributionskanaler har internettet fået stigende betydning med hensyn til at udbyde rejseydelser. Rejseydelser sammensættes ikke alene i form af traditionelle pakkerejser, der er arrangeret på forhånd, men sammensættes ofte tilpasset kundens behov. Mange af disse rejseprodukter befinder sig i en juridisk gråzone eller er klart ikke omfattet af direktiv 90/314/EØF. Med nærværende direktiv bør beskyttelsens omfang tilpasses til denne udvikling, og der bør skabes større gennemsigtighed og større retssikkerhed både for de rejsende og for de erhvervsdrivende. **[Ændring 2]**
- (3) Efter artikel 169 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal Unionen bidrage til at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved foranstaltninger, som vedtages i henhold til artikel 114 i TEUF.
- (4) Direktiv 90/314/EØF indrømmer medlemsstaterne et vidt skøn ved gennemførelsen, og der er derfor stadig betydelige forskelle på lovene i medlemsstaterne. Forskellige regler fører til større omkostninger for virksomhederne og lægger hindringer i vejen for dem, der ønsker at drive virksomhed på tværs af landegrænserne, hvorved forbrugernes valgmuligheder begrænses.
- (5) I overensstemmelse med artikel 26, stk. 2, i TEUF skal det indre marked udgøre et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og etableringsfrihed. Harmoniseringen af ~~visse forhold vedrørende aftaler om~~ **de rettigheder og forpligtelser, der følger af** pakkerejser og ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangementer er nødvendig, hvis der skal skabes et egentligt indre marked for forbrugerne på dette område og findes den rette balance mellem et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og virksomhedernes konkurrenceevne. **[Ændring 3]**
- (6) Det fulde potentiale i EU's marked for salg af pakkerejser over landegrænserne er endnu ikke fuldt udnyttet. Forskellene på de regler, der beskytter de rejsende i forskellige medlemsstater, medvirker til at afskrække de rejsende i en medlemsstat fra at købe pakkerejser og ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangementer i en anden medlemsstat og medvirker på samme måde til at afskrække rejsearrangører og formidlere i en medlemsstat fra at sælge disse ydelser i en anden medlemsstat. Det er nødvendigt at foretage en yderligere tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om pakkerejser og ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangementer, så forbrugerne og virksomhederne kan drage fuld nytte af det indre marked, samtidig med at der sikres et højt niveau af forbrugerbeskyttelse i hele Unionen.

⁽¹⁾ EUT C 170 af 5.6.2014, s. 73.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 12.3.2014.

⁽³⁾ Rådets direktiv 90/314/EØF af 13. juni 1990 om pakkerejser, herunder pakkeferier og pakketure (EFT L 158 af 23.6.1990, s. 59).

Onsdag den 12. marts 2014

- (7) De fleste rejsende, der køber pakkerejser, er forbrugere i ~~EU's~~ **Unionens** forbrugerrets forstand. Det er dog ikke altid let at udskille forbrugerne fra repræsentanter for ~~små~~ virksomheder eller erhvervsdrivende, der bestiller rejser i tilknytning til deres virksomhed eller erhverv de samme steder som forbrugerne. Disse rejsende har ofte behov for et tilsvarende beskyttelsesniveau. ~~Større~~ Virksomheder og organisationer arrangerer derimod ofte rejser for deres ansatte, **medlemmer og repræsentanter** ved hjælp af en rammeaftale for forretningsrejser, ~~der er specialiseret i at arrangere forretningsrejser~~. Denne type rejser kræver ikke det samme beskyttelsesniveau som det, der er tiltænkt forbrugerne. Dette direktiv bør derfor kun finde anvendelse på forretningsrejsende i det omfang, de ikke arrangerer rejsen ved hjælp af en rammekontrakt. For at undgå en sammenblanding med begrebet forbruger, således som dette er defineret i ~~andre direktiver~~ **anden EU-lovgivning** om forbrugerbeskyttelse, bør de personer, der nyder beskyttelse efter dette direktiv, betegnes »rejsende«. [Ændring 4]
- (8) Rejseydelser kan sammensættes på mange forskellige måder, og derfor bør alle kombinationer af rejseydelser, der har visse kendetegn, som rejsende typisk forbinder med pakkerejser, anses for at være pakkerejser; disse kendetegn er navnlig, at forskellige rejseydelser samles i et enkelt rejseprodukt, som rejsearrangøren påtager sig ansvaret for bliver leveret i overensstemmelse med aftalen. I overensstemmelse med retspraksis ved Den Europæiske Unions Domstol ⁽¹⁾ bør det ikke gøre nogen forskel, om rejseydelserne sammensættes, før der er etableret kontakt med den rejsende, eller på den rejsendes foranledning eller efter en udvælgelse, den rejsende har foretaget. De samme principper bør finde anvendelse, uanset om bestillingen foretages gennem et fysisk rejsebureau eller online.
- (9) Af hensyn til gennemsigtigheden bør der sondres mellem pakkerejser og ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer, hvor fysiske eller online rejsebureauer bistår de rejsende med at sammensætte rejseydelser, med henblik på den rejsendes indgåelse af aftaler om rejseydelser med forskellige tjenesteydere, herunder gennem indbyrdes forbundne bestillingsprocedurer **på en målerettet måde**, idet disse rejsearrangementer ikke har de pågældende kendetegn, og det derfor ikke ville være rimeligt at anvende alle de forpligtelser, der gælder i forbindelse med pakkerejser, på de ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer. [Ændring 5]
- (10) I lyset af udviklingen på markedet bør pakkerejser defineres yderligere på grundlag af alternative saglige kriterier, som hovedsageligt vedrører måden, hvorpå rejseydelserne præsenteres eller købes, og som tager hensyn til, om de rejsende kan have en rimelig forventning om at blive beskyttet af direktivet. Dette er f.eks. tilfældet, hvor forskellige rejseydelser købes med henblik på den samme rejse eller ferie inden for rammerne af den samme bestilling fra et enkelt salgssted, og hvor ydelserne udbydes til samlet pris, eller der opkræves en samlet pris for dem. Rejseydelser bør anses for at være købt som led i den samme bestilling, hvis de udvælges, inden den rejsende har accepteret at betale.
- (11) Samtidig bør ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer holdes ude fra rejseydelser, som rejsende bestiller separat, ofte på forskellige tidspunkter, selv hvis det er med henblik på den samme rejse eller ferie. Online ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer bør også holdes ude fra **linkede websider, hvis formål ikke er, at der skal indgås en aftale med den rejsende, og fra link**, hvorigennem rejsende alene bliver informeret om andre rejseydelser på generel vis **og ikke på en målerettet måde**, f.eks. når et hotel eller en arrangør af en begivenhed på sin webside angiver en liste over alle de operatører, der tilbyder transport til det sted, hvor begivenheden foregår, uden at dette står i forbindelse med en bestilling, eller når der bruges cookies eller metadata til at indsætte annoncer **vedrørende rejsemålet eller rejseperioden for den første rejseydelse, der vælges**, på en webside. [Ændring 6]
- (12) Køb af en separat lufttransportydelse i form af en enkelt rejseydelse bør hverken anses for at være en pakkerejse eller et ~~formidlet~~ **sammensat** rejsearrangement.

⁽¹⁾ Jf. Den Europæiske Unions Domstols dom af 30. april 2012 i sag C-400/00, Club Tour, Viagens e Turismo SA. v Alberto Carlos Lobo Gonçalves Garrido, Sml. 2002, s. I- 4051.

Onsdag den 12. marts 2014

- (13) Der bør **i dette direktiv** fastsættes særlige regler både for fysiske og online formidlere, som under et enkelt besøg eller i forbindelse med en enkelt kontakt på deres eget salgssted bistår rejsende med at indgå separate aftaler individuelt med andre tjenesteydere ~~og for, hvis den rejsende udvælger og indvilliger i at betale separat for hver rejseydelse.~~ **Disse regler bør også gælde for** online formidlere, som gennem indbyrdes forbundne online bestillingsprocedurer tilrettelagt under hensyn til kunden formidler køb af yderligere rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende **på en målrettet måde, hvis mindst den rejsendes navn eller nærmere kontaktoplysninger for denne overføres til den anden formidler, og disse yderligere tjenesteydelser leveres** senest ~~når~~ **24 timer efter, at** bestillingen af den første tjenesteydelse bekræftes. Disse regler bør f.eks. finde anvendelse, når en forbruger ved bekræftelsen af bestillingen af den første rejseydelse såsom en fly- eller togrejse, modtager en opfordring til derudover at bestille en anden rejseydelse, f.eks. et hotelophold, der fås på det valgte bestemmelsessted for rejsen, med link til et websted, hvor der kan foretages bestilling hos en anden tjenesteyder eller mellemmand. Selv om disse arrangementer ikke udgør pakkerejser i dette direktivs forstand, idet den rejsende ikke kan forledes til at tro, at en enkelt rejsearrangør har påtaget sig ansvaret for rejseydelserne, udgør disse ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangementer en alternativ forretningsmodel, der ofte er i nær konkurrence med pakkerejser. [Ændring 7]
- (14) For at sikre redelig konkurrence og beskytte forbrugerne bør forpligtelsen til i tilstrækkeligt omfang at godtgøre, at der er garanti for tilbagebetaling af forudbetalte beløb og hjemsendelse af de rejsende i tilfælde af insolvens eller konkurs, også finde anvendelse ved ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangementer.
- (14a) *På internettet forekommer der nu fremgangsmåder, hvor erhvervsdrivende, der formidler køb af sammensatte rejsearrangementer, ikke klart og utvetydigt har givet mulighed for kun at bestille den primære tjenesteydelse og ikke vælge yderligere tjenesteydelser. Sådanne fremgangsmåder bør betragtes som værende vildledende over for de rejsende. Eftersom det ikke har været muligt at fjerne disse fremgangsmåder på grundlag af den gældende lovramme, og idet de er specifikke for sammensatte rejsearrangementer, bør de være forbudt efter dette direktiv.* [Ændring 8]
- (15) For at skabe øget klarhed for de rejsende og give dem mulighed for at træffe et oplyst valg mellem de forskellige typer rejsearrangementer, der udbydes, bør de erhvervsdrivende have pligt til klart at angive arrangementets art og oplyse de rejsende om deres rettigheder. En erhvervsdrivendes erklæring om, hvilken type rejseprodukt det juridisk er, der markedsføres, bør svare til de faktiske forhold vedrørende det pågældende produkt. De retshåndhavende myndigheder bør gribe ind, når de erhvervsdrivende giver de rejsende urigtige oplysninger.
- (15a) *Rejsende bør, inden de foretager betalingen, oplyses om, hvorvidt de vælger en pakkerejse eller et sammensat rejsearrangement, og om det tilsvarende beskyttelsesniveau.* [Ændring 9]
- (15b) *Erhvervsdrivende, der formidler et køb af et sammensat rejsearrangement, bør, inden den rejsende bliver bundet af aftalen om et sammensat rejsearrangement eller af tilbuddet herom, klart og tydeligt oplyse denne om, at en forudsætning for at kunne drage nytte af fordelene ved direktivet om sammensatte rejsearrangementer er, at alle andre aftaler, der udgør det sammensatte rejsearrangement, bekræftes inden for 24 timer. Hvis forbrugerne ikke oplyses herom, eller hvis disse oplysninger er ukorrekte, vildledende eller udeladt, kan dette udgøre en urimelig handelspraksis.* [Ændring 141]
- (16) ~~Kun~~ Kombinationer af visse forskellige rejseydelser såsom indkvartering, befording af passagerer med bus og tog og ad sø- eller luftvejen samt leje af bil, andre køretøjer eller andre transportmidler bør kunne anses for at udgøre en pakkerejse eller et ~~formidlet sammensat~~ **sammensat** rejsearrangement. **Hotelovernatninger med tilkøbte pakker, såsom musicalbilletter eller wellnessbehandlinger, bør undtages, såfremt denne pakke ikke specifikt markedsføres over for den rejsende som værende en væsentlig del af rejsen, eller den accessoriske ydelse ikke entydigt udgør den væsentlige bestanddel af rejsen.** Indkvartering for at tage mere varigt ophold, ~~herunder hvor der entydigt ikke er noget turismæssigt formål, f.eks.~~ i forbindelse med længerevarende sprogkurser, bør ikke anses for indkvartering i dette direktivs forstand. [Ændring 11]
- (16a) *Befording af passagerer med bus, tog, skib eller fly, som omfatter indkvartering, f.eks. færgeoverfarter med overnatning eller togrejser i sovevogn, bør anses for en enkelt rejseydelse, hvis den primære bestanddel af befordingen entydigt er transport, og en sådan befording ikke kombineres med en anden rejseydelse.* [Ændring 12]

Onsdag den 12. marts 2014

- (17) Andre turistydelser, såsom entré til koncerter, sportsbegivenheder, udflugter eller forlystelsesparker, er ydelser, der, når de kombineres med enten befording af passagerer, indkvartering og/eller leje af bil, andre køretøjer eller andre transportmidler, bør kunne anses for at udgøre en pakkerejse eller et ~~formidlet sammensat~~ **sammensat** rejsearrangement. Disse pakker bør dog kun være omfattet af direktivet, hvis de pågældende turistydelser udgør en væsentlig andel af pakken. I almindelighed bør turistydelserne anses for at udgøre en væsentlig andel af pakken, hvis **den specifikt markedsføres til rejsende som sådan, entydigt udgør grunden til rejsen**, dens pris udgør over ~~20 %~~ **25 %** af den samlede pris eller på anden måde udgør en væsentlig bestanddel af rejsen eller ferien. Accessoriske ydelser, såsom **navnlig** rejseforsikring, **transport mellem banegård og indkvartering, transport ved rejsens start og i forbindelse med udflugter**, transport af bagage, forplejning og rengøring, som præsteres som en del af indkvarteringen, bør ikke i sig selv anses for at være turistydelser. [Ændring 13]
- (18) Det bør også præciseres, at aftaler, hvorved den erhvervsdrivende giver den rejsende ret til efter aftalens indgåelse at vælge blandt et udvalg af forskellige typer rejseydelser, som f.eks. ved gaveæsker indeholdende en pakkerejse, bør anses for at udgøre pakkerejser. Endvidere bør en kombination af rejseydelser anses for en pakkerejse, når den rejsendes navn ~~eller og andre oplysninger om vedkommende~~ **personoplysninger som f.eks. kontaktoplysninger, kreditkortoplysninger eller pasoplysninger**, som er nødvendige for at foretage bestillingen, overføres mellem de erhvervsdrivende, senest ~~når 24 timer efter~~ **24 timer efter** bestillingen af den første ydelse bekræftes. ~~Oplysninger, som er nødvendige for at foretage bestillingen, er kreditkortoplysninger og andre oplysninger, der er nødvendige for at opnå betaling.~~ Dog bør overførslen af oplysninger om f.eks. rejsens bestemmelsessted eller tidspunktet for rejsen ikke i sig selv være tilstrækkelig. **Desuden bør krydstogter og togrejser af flere dages varighed med indkvartering anses for pakker, da de kombinerer befording, indkvartering og forplejning.** [Ændring 14]
- (19) Da der ikke er et lige så stort behov for at beskytte rejsende ved korte ture, bør rejser, der varer under 24 timer, og som ikke omfatter indkvartering, ~~samt lejlighedsvis arrangerede pakkerejser~~ ikke være omfattet af direktivet, så det undgås at pålægge de erhvervsdrivende unødvendige byrder. **Pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der lejlighedsvis udbydes eller sammensættes af fysiske eller juridiske personer som f.eks. nonprofitorganisationer, herunder velgørende organisationer, fodboldklubber og skoler, hvor der hverken direkte eller indirekte opnås et økonomisk udbytte ved salget af sådanne pakker eller formidlingen af sådanne sammensatte rejsearrangementer, bør heller ikke være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.** [Ændring 15]
- (19a) **Medlemsstaterne bør fortsat i overensstemmelse med EU-lovgivningen have kompetence til at anvende bestemmelserne i dette direktiv på områder, der ikke er omfattet af dets anvendelsesområde. Medlemsstaterne kan derfor opretholde eller indføre national lovgivning, der svarer til bestemmelserne eller visse bestemmelser i dette direktiv, for så vidt angår aftaler, der falder uden for dette direktivs anvendelsesområde. Medlemsstaterne kan eksempelvis anvende bestemmelserne i dette direktiv på pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der lejlighedsvis udbydes eller sammensættes af fysiske eller juridiske personer, hvor der hverken direkte eller indirekte opnås et økonomisk udbytte ved salget af disse pakkerejser eller formidlingen af disse sammensatte rejsearrangementer, og på pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der omfatter en periode på under 24 timer, og som ikke indbefatter indkvartering.** [Ændring 16]
- (20) Det, der navnlig kendetegner en pakkerejse, er, at mindst én erhvervsdrivende som rejsearrangør er ansvarlig for, at hele pakkerejsen leveres i overensstemmelse med aftalen. Kun i tilfælde, hvor en anden erhvervsdrivende optræder som rejsearrangør af en pakkerejse, bør den erhvervsdrivende, typisk et fysisk eller online rejsebureau, derfor kunne nøjes med at optræde som formidler eller mellemmand og ikke have ansvaret som rejsearrangør. Hvorvidt en erhvervsdrivende optræder som arrangør af den pågældende pakkerejse, bør afhænge af, i hvilken grad den erhvervsdrivende er involveret i sammensætningen af pakkerejsen som defineret i dette direktiv, og ikke af, under hvilken betegnelse den erhvervsdrivende driver sin virksomhed. Når flere erhvervsdrivende opfylder en betingelse, som medfører, at kombinationen af rejseydelser udgør en pakkerejse, og disse erhvervsdrivende ikke har oplyst den rejsende om, hvem af dem der er arrangør af pakkerejsen, bør alle disse erhvervsdrivende anses for rejsearrangører.

Onsdag den 12. marts 2014

- (20a) *Direktiv 90/314/EØF har indrømmet medlemsstaterne skønsbeføjelser ved fastlæggelsen af, om formidlere, arrangører eller både formidlere og arrangører skal være ansvarlige for, at en pakkerejse leveres i overensstemmelse med aftalen. Denne fleksibilitet har ført til tvetydigheder i nogle medlemsstater med hensyn til, om formidlere, der er involveret i en pakkerejse, er ansvarlige for leveringen af de relevante tjenesteydelser, navnlig i onlinebestillingsproceduren. Det er derfor hensigtsmæssigt at klarlægge i dette direktiv, at arrangørerne er ansvarlige for leveringen af de rejseydelser, der er omfattet af aftalen, medmindre det også udtrykkeligt er fastsat i den nationale lovgivning, at arrangøren eller formidleren kan holdes ansvarlig. [Ændring 17]*
- (21) Med hensyn til pakkerejser bør formidlere sammen med rejsearrangøren være ansvarlig for, at der gives tilstrækkelige oplysninger forud for aftalens indgåelse. Samtidig bør det præciseres, at ~~de~~ **formidlere** er ansvarlige for fejl i forbindelse med bestillingen, **hvis de begår fejl i bestillingsproceduren**. For at lette kommunikationen, særligt i forhold over landegrænserne, bør de rejsende også kunne kontakte rejsearrangøren gennem den formidler, de har købt pakkerejsen fra. [Ændring 18]
- (22) Den rejsende bør have alle nødvendige oplysninger inden købet af pakkerejsen, uanset om den sælges ved hjælp af fjernkommunikationsteknik, på forretningsstedet eller ved hjælp af andre former for distribution. Ved videregivelsen af disse oplysninger bør den erhvervsdrivende tage hensyn til de særlige behov hos rejsende, som er specielt sårbare på grund af alder eller fysisk handicap, når den erhvervsdrivende med rimelighed kunne indse, at der var sådanne behov.
- (23) Vigtige oplysninger, f.eks. om de væsentlige kendetegn ved rejseydelserne eller priser, der forekommer i annoncer, på rejsearrangørens webside eller i brochurer som en del af oplysningerne forud for aftalens indgåelse, bør være bindende, medmindre rejsearrangøren forbeholder sig ret til at foretage ændringer, og disse ændringer klart og tydeligt meddeles den rejsende, inden aftalen indgås. ~~Under hensyn til de nye kommunikationsteknologier er der imidlertid ikke længere noget behov for at fastsætte særlige regler om brochurer, men det bør i stedet sikres, at ændringer, der har konsekvenser for opfyldelsen af aftalen, under visse omstændigheder kommunikeres mellem parterne på et varigt medium, hvor der siden er adgang til dem. Det bør altid være muligt at foretage ændringer i oplysningerne, når begge parter i aftalen udtrykkeligt er blevet enige om det.~~ [Ændring 19]
- (23a) *I lyset af de nye kommunikationsteknologier, der kan bidrage til at sikre, at rejsende har adgang til ajourførte oplysninger på bestillingstidspunktet, og den voksende tendens med at bestille pakkerejser på internettet er der imidlertid ikke længere behov for særlige regler om trykte brochurer. [Ændring 20]*
- (23b) *Flytider bør være en fast del af aftalen og være ét af de væsentlige kendetegn ved en rejseydelse. De bør ikke afvige væsentligt fra de tider, der er angivet i oplysningerne til de rejsende forud for aftalens indgåelse. [Ændring 21]*
- (24) Kravene til information i dette direktiv bør være udtømmende, men bør ikke berøre de krav til information, der stilles i anden gældende EU-lovgivning ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked («Direktivet om elektronisk handel») (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2111/2005 af 14. december 2005 om opstilling af en fællesskabsliste over luftfartsselskaber med driftsforbud i Fællesskabet og oplysning til passagerer om det transporterende luftfartsselskabs identitet, samt ophævelse af artikel 9 i direktiv 2004/36/EF (EUT L 344 af 27.12.2005, s. 15), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafikktjenester i Fællesskabet (omarbejdning) (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1177/2010 af 24. november 2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 181/2011 af 16. februar 2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 1).

Onsdag den 12. marts 2014

- (25) Under hensyn til de særlige forhold ved aftaler om pakkerejser, bør der træffes bestemmelse om parternes rettigheder og forpligtelser før og efter pakkerejsens begyndelse, særligt når pakkerejsen ikke leveres i overensstemmelse med aftalen, eller der sker en ændring i visse omstændigheder.
- (26) Da pakkerejser ofte købes lang tid i forvejen, kan der indtræde uforudsete begivenheder. Den rejsende bør derfor under visse betingelser have ret til at overdrage en pakkerejse til en anden rejsende. I disse situationer bør rejsearrangøren kunne kræve sine udgifter betalt, f.eks. hvis en underleverandør opkræver et gebyr for at ændre navnet på den rejsende eller for at annullere en billet til befordring og udstede en ny. De rejsende bør også have mulighed for at hæve aftalen når som helst inden pakkerejsens begyndelse mod betaling af en passende godtgørelse og bør have ret til at hæve aftalen uden at betale nogen godtgørelse, når pakkerejsen vil blive væsentligt berørt af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder såsom krig, **herunder terrorisme**, og naturkatastrofer, **herunder orkaner og jordskælv, og politisk ustabilitet, der udgør en risiko for de rejsendes sikkerhed, når disse begivenheder er sket efter indgåelsen af rejseaftalen**. Der bør særligt anses for at foreligge uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, når det i pålidelige og offentligt tilgængelige rapporter, såsom anbefalinger fra medlemsstaternes myndigheder, frarådes at rejse til bestemmelsesstedet. [Ændring 22]
- (27) I særlige situationer bør også rejsearrangøren have ret til at opsige aftalen inden pakkerejsens begyndelse uden at betale erstatning, f.eks. hvis minimumsantallet af deltagere ikke er nået, og der i aftalen er taget forbehold for denne mulighed. **I en sådan situation bør rejsearrangøren på passende vis orientere de rejsende, som kan blive påvirket af denne aftaleklausul.** [Ændring 23]
- (28) I visse tilfælde bør rejsearrangøren have lov til ensidigt at foretage ændringer i aftalen om en pakkerejse. De rejsende bør dog have ret til at opsige aftalen, hvis de foreslåede ændringer betydeligt forandrer rejseydelsernes væsentlige kendetegn. Det bør kun være muligt at forhøje prisen, hvis prisen på passagertransport er steget som følge af ændring af prisen på brændstof til befordring af passagerer, af skatter eller afgifter, der pålægges af en tredjemand, der ikke direkte er involveret i leveringen af de pågældende rejseydelser, eller af valutakurser af relevans for pakkerejsen, og retten til at ændre prisen såvel op som ned i aftalen udtrykkeligt er forbeholdt. ~~Prisstigninger bør være begrænset til 10 % af pakkerejsens pris.~~ **De rejsende bør have ret til at opsige aftalen uden at skulle betale erstatning eller acceptere en alternativ tilsvarende pakkerejse, som tilbydes af rejsearrangøren, hvis prisstigningerne overstiger 8 % af den oprindelige pakkerejses pris.** [Ændring 24]
- (28a) **Der bør altid gives begrundelse for prisstigninger på et varigt medium. Hvis prisen forhøjes med over 8 %, bør den rejsende på et varigt medium tilbydes valget mellem at opsige aftalen eller acceptere en alternativ pakkerejse, hvis pris svarer til den bestilte pakkerejses pris. Hvis den rejsende ikke udnytter denne mulighed, bør pakkerejsen anses for accepteret til den forhøjede pris. Bevisbyrden vedrørende modtagelse af meddelelsen på et varigt medium bør ligge hos rejsearrangøren.** [Ændring 25]
- (29) Der bør fastsættes regler om retsmidler i tilfælde af mangler i opfyldelsen af aftalen om pakkerejsen. Den rejsende bør have ret til at få en løsning på problemer, og når en betydelig andel af de ydelser, der er indgået aftale om, ikke kan leveres, bør den rejsende have tilbudt alternativer. De rejsende bør også have krav på prisnedsættelse og/eller skadeserstatning. Erstatningen bør også dække godtgørelse for ikkeøkonomisk skade, særlig i tilfælde af en ødelagt ferie, og, når der er en rimelig grund hertil, udgifter, som den rejsende afholdt i forbindelse med, at den pågældende selv løste et problem.
- (30) For at sikre sammenhæng i reglerne bør dette direktivs bestemmelser tilpasses til de internationale konventioner, der omfatter rejseydelser, og med EU-lovgivning om passagerrettigheder. Når rejsearrangøren er ansvarlig for manglende eller mangelfuld levering af de ydelser, der er omfattet af aftalen om pakkerejsen, bør rejsearrangøren kunne

Onsdag den 12. marts 2014

påberåbe sig de begrænsninger i tjenesteydernes ansvar, der er fastsat i internationale konventioner, såsom Montrealkonventionen af 1999 om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring⁽¹⁾, konventionen af 1980 om internationale jernbanebefordringer (COTIF)⁽²⁾ og Athenkonventionen af 1974 om transport af passagerer og deres bagage til søs⁽³⁾. Når det på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder er umuligt at sikre befordring af den rejsende tilbage til afrejsestedet, bør rejsearrangørens forpligtelse til at bære omkostningerne ved den rejsendes fortsatte ophold på bestemmelsesstedet bringes i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. .../2014 af ...⁽⁴⁾ (*).

- (31) Dette direktiv bør ikke gribe ind i rejsendes ret til at rejse erstatningskrav både i henhold til dette direktiv og i henhold til anden relevant EU-lovgivning, så de rejsende fortsat har mulighed for at rejse erstatningskrav over for rejsearrangøren, transportøren eller en anden ansvarlig part eller efter omstændighederne over for flere parter. Det bør præciseres, at de ikke kan kumulere rettigheder med forskelligt retsgrundlag, hvis rettighederne varetager den samme interesse eller har samme formål. **Behovet for at sikre, at rejsende modtager en passende og rettidig erstatning i tilfælde, hvor aftalen ikke gennemføres fuldt ud af én af parterne, bør imidlertid ikke pålægge rejsearrangører og formidlere en urimelig og uforholdsmæssigt stor byrde. Ud over deres forpligtelse til at afhjælpe enhver mangel eller yde erstatning til rejsende bør rejsearrangører og formidlere også have ret til at søge regres hos enhver tredjemand, som har bidraget til den begivenhed, der gav anledning til erstatning eller andre forpligtelser.** Rejsearrangørens og formidlerens ansvar bør **følgelig** ikke være til hinder for ~~retten~~ denne ret til at søge regres hos tredjemand, herunder hos tjenesteydere. [Ændring 27]
- (32) Hvis den rejsende er kommet ud i vanskeligheder under rejsen eller ferien, bør rejsearrangøren være forpligtet til at yde ~~straks~~ **passende** bistand **uden unødigt forsinkelse**. Denne bistand bør hovedsagelig bestå i, hvor det er relevant, at informere om forhold såsom lægehjælp, lokale myndigheder og konsulær bistand, samt at yde praktisk hjælp, f.eks. med fjernkommunikation og **tilvejebringelse af** alternative rejseforanstaltninger. [Ændring 28]
- (33) I sin meddelelse af 18. marts 2013 med titlen »passagerbeskyttelse i tilfælde af luftfartsselskabers konkurs« beskrev Kommissionen foranstaltninger til at forbedre beskyttelsen af rejsende i tilfælde af et luftfartsselskabs konkurs, herunder til en bedre håndhævelse af forordning (EF) nr. 1008/2008 og af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004⁽⁵⁾ og samarbejde med interessenter inden for branchen, idet den ville overveje et lovgivningsmæssigt initiativ, hvis foranstaltningerne ikke var tilstrækkelige. Meddelelsen vedrører køb af en enkelt bestanddel, nemlig lufttransport, og er derfor uden betydning for de gældende regler om pakkerejser og er ikke til hinder for, at lovgiverne kan træffe bestemmelser om beskyttelse også af købere af andre moderne sammensatte rejseudgifter i tilfælde af konkurs og insolvens.

⁽¹⁾ Rådets afgørelse 2001/539/EF af 5. april 2001 om Det Europæiske Fællesskabs godkendelse af konventionen om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring (Montreal-konventionen) (EUT L 194 af 18.7.2001, s. 38).

⁽²⁾ Rådets afgørelse 2013/103/EU af 16. juni 2011 om undertegnelse og indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Den Mellemstatslige Organisation for Internationale Jernbanebefordringer om Den Europæiske Unions tiltrædelse af konventionen om internationale jernbanebefordringer (COTIF) af 9. maj 1980, som ændret ved Vilniusprotokollen af 3. juni 1999 (EUT L 51 af 23.2.2013, s. 1).

⁽³⁾ Rådets afgørelse 2012/22/EU af 12. december 2011 om Den Europæiske Unions tiltrædelse af protokollen af 2002 til Athenkonventionen om transport af passagerer og deres bagage til søs, 1974, undtagen artikel 10 og 11 (EUT L 8 af 12.1.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. .../2014 af ... om ændring af forordning (EF) nr. 261/2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og forordning (EF) nr. 2027/97 om luftfartsselskabers erstatningsansvar ved luftbefordring af passagerer og deres bagage (EUT L ...).

(*) Nummeret på forordning (2013/0072(COD)) i betragtning og nummeret, datoen for denne forordnings ikrafttræden og offentliggørelse, i fodnote 4.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1).

Onsdag den 12. marts 2014

- (34) Medlemsstaterne bør sikre, at rejsende, der køber en pakkerejse eller et ~~formidlet~~ **sammensat** rejsearrangement, fuldt ud er beskyttet i tilfælde af, at rejsearrangøren, formidleren af det ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangement eller en ~~anden af tjenesteyderne~~ **virksomhed, som er involveret i det sammensatte rejsearrangement**, går konkurs eller bliver insolvent. ~~De medlemsstater, hvor rejsearrangører af pakkerejser og formidlere af formidlede rejsearrangementer, er etablerede, Medlemsstaterne~~ bør sikre, at de erhvervsdrivende, der tilbyder disse typer kombinationer af rejseydelser, stiller sikkerhed for refusion af alle betalinger, de rejsende har foretaget, og for hjemsendelse af de rejsende i tilfælde af insolvens eller konkurs. Medlemsstaterne bør fortsat have et skøn med hensyn til, hvordan der ydes beskyttelse i tilfælde af insolvens og konkurs, men de bør sikre, at deres ~~nationale~~ ordninger til beskyttelse i tilfælde af insolvens og konkurs er effektive og kan garantere øjeblikkelig hjemsendelse og **øjeblikkelig** refusion til alle rejsende, der berøres af konkursen eller insolvensen. *Såfremt en rejsende foretrækker at afslutte sin pakkerejse eller sit sammensatte rejsearrangement frem for at modtage en fuld refusion, kan beskyttelsen i tilfælde af insolvens og konkurs i givet fald omfatte, at de eksisterende aftaler skal opfyldes, således at pakkerejsen eller det sammensatte rejsearrangement kan fortsætte uden yderligere omkostninger for den rejsende.* Ved fastsættelse af kravene til beskyttelse i tilfælde af konkurs og insolvens bør der tages hensyn til den reelle finansielle risiko ved rejsearrangørens, den relevante formidlers eller ~~tjenesteyderens~~ **den i det sammensatte rejsearrangement involverede virksomheds** aktiviteter, herunder til, hvilken type kombination af rejseydelser, de sælger, de forventelige sæsonbestemte afvigelser samt til omfanget af forudbetalingerne og den måde, hvorpå disse sikres. I medfør af direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked må denne sikkerhed, når beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens kan ydes i form af en garanti eller forsikring, ikke begrænses til attester udstedt af finansielle operatører, der er etableret i en bestemt medlemsstat. [Ændring 29]
- (35) Med henblik på fremme af den frie bevægelighed for tjenesteydelser bør medlemsstaterne være forpligtede til at anerkende beskyttelse mod konkurs og insolvens efter loven i etableringsmedlemsstaten. For at lette forvaltningernes samarbejde og tilsyn med virksomheder, der er aktive i forskellige medlemsstater, med hensyn til beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens, bør medlemsstaterne være forpligtede til at udpege centrale kontaktpunkter.
- (36) Aftaler om ~~formidlede sammensatte~~ **sammensatte** rejsearrangementer er ud over at være omfattet af forpligtelsen til at yde beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og til at informere de rejsende om, at den enkelte tjenesteyder alene er ansvarlig for at opfylde aftalen, også omfattet af den almindelige EU-lovgivning om forbrugerbeskyttelse og sektorspecifik EU-lovgivning.
- (37) Rejsende bør ydes beskyttelse i situationer, hvor en formidler arrangerer bestillingen af en pakkerejse eller et ~~formidlet sammensat~~ **sammensat** rejsearrangement, og formidleren begår fejl i forbindelse med bestillingen.
- (38) Det bør også stadfæstes, at forbrugerne ikke kan give afkald på rettigheder i henhold til dette direktiv, og at rejsearrangører og erhvervsdrivende, der ~~formidler sammensætter~~ **sammensætter** rejsearrangementer, ikke kan undvige deres forpligtelser ved at hævde, at de alene handler som tjenesteyder af rejser, mellemmand eller i anden egenskab.
- (39) Det er nødvendigt, at medlemsstaterne fastsætter regler for, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af nationale bestemmelser til gennemførelse af dette direktiv, og sikrer, at de håndhæves. Sanktionerne bør være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.
- (40) Vedtagelsen af dette direktiv nødvendiggør en tilpasning af visse retsakter om forbrugerbeskyttelse. Under hensyn til, at Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder ⁽¹⁾ i sin nuværende affattelse ikke finder anvendelse på aftaler omfattet af direktiv 90/314/EØF, er det nødvendigt at ændre direktiv 2011/83/EU for at sikre, at det **fortsat** finder anvendelse på ~~formidlede rejsearrangementer~~ **individuelle rejseydelser, som indgår i et sammensat rejsearrangement, for så vidt disse individuelle ydelser ikke på anden måde er undtaget fra anvendelsesområdet for direktiv 2011/83/EU**, og at visse forbrugerrettigheder i det pågældende direktiv også finder anvendelse på pakkerejser. [Ændring 30]

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).

Onsdag den 12. marts 2014

- (41) Dette direktiv bør ikke berøre Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008⁽¹⁾ eller national aftaleret, for så vidt angår de forhold, der ikke er reguleret i direktivet. Målene for dette direktiv, nemlig at bidrage til det indre markeds funktion og til at opnå et så højt og så ensartet forbrugerbeskyttelsesniveau som muligt, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går direktivet ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (42) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret). Dette direktiv overholder særligt friheden til at oprette og drive egen virksomhed, jf. charterets artikel 16, samtidig med, at der sikres et højt niveau af forbrugerbeskyttelse inden for Unionen i overensstemmelse med charterets artikel 38.
- (43) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter⁽²⁾ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Kapitel I

Genstand, harmoniseringsniveau, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Genstand

Formålet med dette direktiv ~~skal er at~~ bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelsen af et højt niveau af forbrugerbeskyttelse ~~ved at tilnærme visse forhold,~~ **der er så ensartet som muligt**, i medlemsstaternes love og administrative bestemmelser vedrørende aftaler om pakkerejser og ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer, der indgås mellem rejsende og erhvervsdrivende. [Ændring 31]

Artikel 1a

Harmoniseringsniveau

Medlemsstaterne må ikke i national ret opretholde eller indføre bestemmelser, der fraviger dem, der er fastsat i dette direktiv, herunder strengere eller lempeligere bestemmelser, for at sikre et andet forbrugerbeskyttelsesniveau, medmindre andet er fastsat i dette direktiv. [Ændring 32]

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

⁽²⁾ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

Onsdag den 12. marts 2014

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder med undtagelse af artikel 17, 17a og 17b anvendelse på pakkerejser, som erhvervsdrivende udbyder til salg eller sælger til rejsende, og med undtagelse af artikel 4-14, artikel 18 og artikel 21, stk. 1, på ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer.
2. Direktivet finder ikke anvendelse på:
 - a) pakkerejser og ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer af en varighed på under 24 timer, medmindre de omfatter indkvartering natten over
 - aa) **pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer, der lejlighedsvis udbydes eller sammensættes af fysiske eller juridiske personer, hvis der hverken direkte eller indirekte opnås et økonomisk udbytte ved salget af disse pakkerejser eller formidlingen af disse sammensatte rejsearrangementer, og hvis den rejsende på behørig vis er blevet underrettet af den ansvarlige erhvervsdrivende om, at dette direktiv ikke finder anvendelse på sådanne pakkerejser eller rejsearrangementer [Ændring 33]**
 - b) **accessoriske ydelser, der omfatter rejseydelser, der leveres ud over pakkerejsen, og som bestilles uden arrangørens inddragelse, eller** accessoriske ydelser, der omfatter finansielle ydelser [Ændring 34]
 - c) pakkerejser og ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer, der købes inden for en rammekontrakt ~~mellem den rejsendes arbejdsgiver om forretningsrejser~~ **mellem en virksomhed, på hvis vegne den rejsende rejser**, og en erhvervsdrivende, der er specialiseret i at arrangere forretningsrejser [Ændring 35]
 - d) pakkerejser, hvor højst en af rejseydelserne i artikel 3, stk. 1, litra a), b) og c), sammensættes med en rejseydelse som nævnt i artikel 3, stk. 1, litra d), medmindre ~~denne sidstnævnte~~ ydelse udgør en væsentlig andel af pakkerejsen **eller entydigt udgør grunden til rejsen, eller den accessoriske ydelse entydigt markedsføres som rejsens primære element, eller** [Ændring 36]
 - e) en enkeltstående aftale om en enkelt rejseydelse
 - ea) **befordring af passagerer med bus og tog og ad sø- eller luftvejen, som omfatter indkvartering, såfremt den primære bestanddel af befordringen entydigt er transport, og en sådan befordring ikke kombineres med en anden rejseydelse, jf. artikel 3, nr. 1), litra b), c) eller d). [Ændring 37]**

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »rejseydelse«:
 - a) personbefordring
 - b) indkvartering, ~~medmindre det er for at tage mere varig bopæl,~~ **forudsat at en sådan indkvartering entydigt tjener et turistformål [Ændring 38]**
 - c) billeje, **leje af andre køretøjer eller transportmidler**, eller [Ændring 39]
 - d) enhver anden turistydelse, der ikke er accessorisk i forhold til personbefordringen, indkvarteringen eller billejen, **lejen af andre køretøjer eller transportmidler. [Ændring 40]**

Onsdag den 12. marts 2014

- 2) »pakkerejse«: en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser med henblik på den samme rejse eller ferie, hvis
- a) ydelserne sammensættes af en enkelt erhvervsdrivende, herunder på foranledning af den rejsende eller i overensstemmelse med dennes valg, inden der indgås en aftale om alle ydelserne, eller
 - b) ydelserne, uanset om der indgås separate aftaler med forskellige leverandører af rejseydelser,
 - i) er købt fra et enkelt salgssted som led i den samme bestilling, **og alle disse ydelser er blevet udvalgt af den rejsende, før den rejsende har accepteret at betale, eller [Ændring 41]**
 - ii) udbydes til salg til en pris, hvor alt er inkluderet, eller til en samlet pris eller faktureres til en pris, hvor alt er inkluderet, eller til en samlet pris, **eller [Ændring 42]**
 - iii) averteres til salg eller sælges under betegnelsen »pakkerejse« eller en lignende betegnelse, **eller [Ændring 43]**
 - iv) sammensættes efter indgåelsen af en aftale, hvori den erhvervsdrivende giver den rejsende ret til at vælge mellem et udvalg af forskellige typer rejseydelser, eller
 - v) købes fra forskellige erhvervsdrivende ved bestillingsprocedurer, der indbyrdes er forbundet ved link, når den rejsendes navn ~~eller~~ **og andre oplysninger personoplysninger som f.eks. kontaktoplysninger, kreditkortoplysninger eller pasoplysninger**, som er nødvendige for at foretage bestillingen, overføres mellem de erhvervsdrivende, senest ~~når~~ **24 timer efter**, bestillingen af den første ydelse bekræftes **[Ændring 44]**
- 3) »aftale om en pakkerejse«: en aftale om den samlede pakkerejse eller, hvis pakkerejsen skal leveres i henhold til flere aftaler, alle de aftaler, der dækker ydelserne, der er inkluderet i pakkerejsen
- 4) »pakkerejsens begyndelse«: påbegyndelsen af leveringen af pakkerejsen
- 5) ~~»formidlet sammensat~~ **sammensat** rejsearrangement«: en kombination af mindst to forskellige typer rejseydelser, der foretages med henblik på den samme rejse eller ferie uden at udgøre en pakkerejse, og som fører til indgåelsen af separate aftaler med hver enkelt leverandør af rejseydelserne, under forudsætning af, at kombinationen fremhjælpes af **en af de involverede udbydere eller** en formidler **[Ændring 45. Denne ændring finder anvendelse i hele teksten]**
- a) ~~på grundlag af separate bestillinger foretaget~~ **hvis den rejsende udvælger og indvilliger i at betale for hver rejseydelse separat** ved et enkelt besøg på salgsstedet eller ved en enkelt kontakt til salgsstedet eller **[Ændring 46]**
 - b) gennem køb af andre rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende gennem bestillingsprocedurer, der indbyrdes er forbundet ved link tilrettelagt under hensyn til kunden, **hvis mindst den rejsendes navn eller nærmere kontaktoplysninger for denne overføres til den anden erhvervsdrivende, og disse yderligere tjenesteydelser leveres** senest ~~når~~ **24 timer efter, at** bestillingen af den første ydelse bekræftes **[Ændring 47]**
- 6) »rejsende«: enhver, der søger at indgå en aftale inden for dette direktivs anvendelsesområde, eller som har krav på at rejse i henhold til en aftale indgået inden for dette direktivs anvendelsesområde, herunder forretningsrejsende, når disse ikke rejser på grundlag af en rammeaftale mellem en virksomhed, på hvis vegne den rejsende rejser, og en erhvervsdrivende
- 7) »erhvervsdrivende«: enhver, der handler som led i sin forretning, sit erhverv, sit håndværk eller sin profession
- 8) »rejsearrangør«: en erhvervsdrivende, der sammensætter og sælger eller tilbyder pakkerejser direkte, gennem en anden erhvervsdrivende eller sammen med en anden erhvervsdrivende, **eller som formidler kombinationen og købet af sådanne pakker**. Hvis flere erhvervsdrivende opfylder betingelserne i nr. 2, litra b), anses de alle for at være rejsearrangører, medmindre en af dem er blevet udpeget til at være rejsearrangøren, og den rejsende er blevet informeret herom **[Ændring 48]**

Onsdag den 12. marts 2014

- 9) »formidler«: en erhvervsdrivende, som ikke er rejsearrangør, og som
- a) sælger pakkerejser **tilrettelagt af rejsearrangøren** eller udbyder dem til salg eller [Ændring 49]
 - b) formidler køb af rejseydelser, der indgår i et ~~formidlet~~ **sammensat** rejsearrangement, ved at bistå de rejsende i indgåelsen af separate aftaler om rejseydelser med forskellige tjenesteydere, **hvoraf formidleren selv kan være den ene** [Ændring 50]
- 10) »varigt medium«: ethvert medium, som sætter den rejsende eller den erhvervsdrivende i stand til at lagre oplysninger rettet personligt til vedkommende på en sådan måde, at de er tilgængelige i en under hensyn til oplysningernes formål tilstrækkelig periode, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger
- 11) »uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder«: en **uforudseelig** situation, som den erhvervsdrivende ikke har nogen indflydelse på, og som ikke kunne afværges, selv hvis der var blevet truffet alle rimelige foranstaltninger **udvist den størst mulige påpasselighed** [Ændring 51]
- 12) »mangel«: det forhold, at de rejseydelser, pakkerejsen omfatter, ikke er blevet erlagt eller ikke er blevet erlagt i overensstemmelse med aftalen
- 12a) »**accessoriske ydelser**«: en **ikke selvstændig turistydelse i forbindelse med levering eller supplering af rejseydelser såsom især rejseforsikring, befordring mellem banegård og indkvartering, til afgangslufthavnen samt i forbindelse med udflugter, bagagetransport, måltider og rengøring i forbindelse med indkvarteringen.** [Ændring 53]

Kapitel II

Oplysningspligt og indholdet af aftaler om pakkerejser

Artikel 4

Oplysninger inden aftalens indgåelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren ~~og, når pakkerejsen sælges gennem en formidler, også formidleren~~, inden den rejsende bliver bundet af en aftale om en pakkerejse eller et tilbud herom, giver den rejsende følgende oplysninger i det omfang, de er relevante for pakkerejsen: [Ændring 54]

- a) rejseydelsernes væsentlige kendetegn:
 - i) rejsemål, rejserute og varigheden af ophold med angivelse af datoer **og det inkluderede antal nætter** [Ændring 55]
 - ii) de anvendte befordringsmidler samt disses karakteristika og kategori, steder, datoer og klokkeslæt for af- og hjemrejse ~~eller, hvis det nøjagtige klokkeslæt endnu ikke er kendt, det omtrentlige klokkeslæt for af- og hjemrejse~~, steder, hvor der gøres ophold undervejs, med angivelse af disse opholds varighed og transportforbindelser

Hvis det nøjagtige klokkeslæt endnu ikke er kendt, underretter den erhvervsdrivende den rejsende om det omtrentlige klokkeslæt for af- og hjemrejse

Hvis der ikke kan fastsættes et vejledende klokkeslæt, underretter formidleren den rejsende herom [Ændring 56]

- iii) ~~indkvarteringsstedets~~ **indkvarteringsstedets** beliggenhed og indkvarteringsens vigtigste karakteristika og **officiel kategori tildelt af den kompetente myndighed på det sted, hvor indkvarteringen er beliggende** [Ændring 57]

Onsdag den 12. marts 2014

- iv) eventuel forplejning og i givet fald oplysninger om de inkluderede måltider
- v) besøg, udflugter eller andre ydelser, der er inkluderet i den samlede pris, der er aftalt for pakkerejsen
- va) hvorvidt nogen af rejseudlejningerne leveres til den rejsende som del af en gruppe, og i givet fald hvor mange personer der forventes at deltage [Ændring 58]**
- ~~vi) sproget, aktiviteterne vil foregå på, og [Ændring 59]~~
- vii) **på forespørgsel fra den rejsende** – adgangsforhold for personer, **der er** bevægelseshæmmede **i en vis grad**, med angivelse af, om der garanteres adgang for sådanne personer under hele rejsen eller ferien [Ændring 60]
- b) rejsearrangørens og, hvor der er en formidler, også formidlerens firmanavn, fysiske adresse, telefonnummer og emailadresse
- c) den samlede pris for pakkerejsen, inklusive afgifter, og alle eventuelle yderligere gebyrer og andre omkostninger, eller, hvis disse omkostninger ikke med rimelighed kan udregnes på forhånd, oplysning om, at eventuelle yderligere omkostninger skal betales af den rejsende, **og om sådanne omkostningers art; den samlede pris skal præsenteres i form af en detaljeret faktura, der på en gennemsigtig måde udspecificerer alle omkostningerne i forbindelse med en rejseudlejning** [Ændring 61]
- d) bestemmelser om betaling og, hvis det er relevant, om depositum eller andre økonomiske garantier, som skal betales eller stilles af den rejsende, samt vilkårene herfor
- e) **i givet fald** oplysning om, hvorvidt der kræves et minimum af deltagere, for at pakkerejsen gennemføres, og om en frist for i påkommende tilfælde at annullere rejsen, hvis dette minimum ikke er nået, idet denne frist skal være ~~på mindst 20 dage~~ **den i artikel 10, stk. 3, litra a) omhandlede frist** inden pakkerejsens begyndelse [Ændring 62]
- f) generelle oplysninger om krav vedrørende pas og visum, der gælder for statsborgere i den pågældende medlemsstat eller de pågældende medlemsstater, med omtrentlig angivelse af, hvor lang tid det tager at få visum, samt oplysninger om sundhedsmæssige formaliteter
- fa) oplysninger om muligheden for at tegne en fakultativ forsikring, der dækker udgifterne, hvis forbrugeren afbestiller rejsen, eller en rejseforsikring, der dækker udgifterne ved hjemtransport i tilfælde af ulykke eller sygdom** [Ændring 63]
- g) bekræftelse af, at ydelserne udgør en pakkerejse
- ga) oplysninger om, at den rejsende eller rejsearrangøren i henhold til artikel 10 kan opsige aftalen når som helst inden pakkerejsens begyndelse og ved betaling af et gældende, rimeligt, standardiseret opsigelsesgebyr, hvis der findes et sådant standardiseret opsigelsesgebyr** [Ændring 64]
- gb) muligheden for at overdrage aftalen om pakkerejsen til en anden rejsende og mulige begrænsninger og konsekvenser af en sådan overdragelse.** [Ændring 65]
- 1a. Hvis en pakkerejse sælges gennem en formidler, videregiver formidleren omgående og i fuldt omfang oplysningerne i stk. 1 til den rejsende.** [Ændring 66]
- 2. De oplysninger, der er omhandlet i stk. 1, skal angives klart, **forståeligt** og tydeligt. [Ændring 67]
- 2a. Hvis en aftale om en rejse indgås ved hjælp af elektroniske midler, gør rejsearrangøren tydeligt og i fremhævet form, og direkte for den rejsende afgiver sin ordre, opmærksom på oplysningerne i stk. 1, litra a), nr. i), ii), iii), iv) og v), samt litra c) og d). Artikel 8, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 2011/83/EU finder tilsvarende anvendelse.** [Ændring 68]
- 2b. Bevisbyrden for opfyldelsen af de i dette kapitel fastlagte oplysningskrav påhviler den erhvervsdrivende.** [Ændring 69]

Onsdag den 12. marts 2014

Artikel 5

Bindende oplysninger forud for aftalens indgåelse samt indgåelse af aftalen

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren ikke må foretage ændringer i de oplysninger, der er meddelt den rejsende i henhold til artikel 4, stk. 1, litra a), c), d), e) ~~og f), g) og ga)~~, **som skal udgøre en integreret del af aftalen om en pakkerejse og ikke må ændres**, medmindre rejsearrangøren har forbeholdt sig ret til at foretage ændringer i disse oplysninger og meddelt andet udtrykkeligt aftales mellem de kontraherende parter. Alle eventuelle ændringer af de oplysninger, der gives forud for indgåelsen af aftalen, meddeles den rejsende klart og tydeligt, inden indgåelsen af aftalen. [Ændring 70]
2. Hvis der ikke gives oplysninger om de yderligere gebyrer og andre omkostninger, der er omhandlet i **artikel 4, stk. 1, litra c)**, inden aftalens indgåelse, har den rejsende ikke pligt til at betale disse gebyrer eller andre omkostninger. [Ændring 71]
3. Ved indgåelsen af aftalen eller ~~umiddelbart~~ **straks** derefter skal rejsearrangøren give den rejsende en kopi af aftalen eller en bekræftelse af aftalen på et varigt medium. [Ændring 72]

Artikel 6

Indholdet af aftalen om en pakkerejse og dokumenter, som skal udleveres inden pakkerejsens begyndelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at aftaler om pakkerejser er affattet i et almindeligt og forståeligt sprog, og, når aftalerne er skriftlige, at de er let læselige.
2. ~~Aftalen~~ **Aftalens tekst** eller bekræftelsen af aftalen skal omfatte ~~alle de oplysninger, der er nævnt i~~ **det fulde indhold af aftalen, og navnlig oplysningerne i medfør af artikel 4, som er blevet en integreret del af aftalen.** Derudover ~~Aftalens tekst eller bekræftelsen af aftalen~~ skal ~~den~~ indeholde følgende oplysninger: [Ændring 74]
 - a) den rejsendes særlige krav, som rejsearrangøren har accepteret at opfylde
 - b) oplysninger om, at rejsearrangøren
 - i) er ansvarlig for levering af alle de rejseydelser, der er inkluderet i aftalen
 - ii) er forpligtet til at yde den rejsende bistand, jf. artikel 14, hvis den pågældende er i vanskeligheder
 - iii) er forpligtet til at sikre beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens, jf. artikel 15, med henblik på refusion og hjemsendelse, med oplysning om navnet på den enhed, der yder beskyttelsen, og dens kontaktoplysninger, herunder dens fysiske adresse
 - e) ~~nærmere oplysninger om et kontaktpunkt, hvor den rejsende kan indgive klage over mangler, som den rejsende opdager på stedet~~ [Ændring 75]
 - d) ~~navn, fysisk adresse, telefonnummer og emailadresse på rejsearrangørens lokale repræsentant eller kontaktpunkt, hvor en rejsende i vanskeligheder kan bede om bistand, eller hvis der ikke er en sådan repræsentant eller et sådant kontaktpunkt, et telefonnummer, den rejsende kan ringe til i nødstilfælde, eller oplysninger om en anden måde, hvorpå rejsearrangøren kan kontaktes~~ [Ændring 76]
 - e) ~~oplysninger om, at den rejsende kan opsigse aftalen når som helst inden pakkerejsens begyndelse mod betaling af passende godtgørelse eller et rimeligt standardiseret opsigelsesgebyr, hvis et sådant gebyr er angivet i henhold til artikel 10, stk. 1~~ [Ændring 77]
 - f) i tilfælde af mindreårige deltagere i en pakkerejse, der omfatter indkvartering, **hvor de mindreårige ikke ledsages af deres forældre eller værger**, oplysninger om, hvordan ~~der kan opnås~~ **forældre eller værger kan opnå** direkte kontakt med den mindreårige eller den person, der er ansvarlig på den mindreåriges opholdssted [Ændring 78]

Onsdag den 12. marts 2014

- g) oplysninger om eventuelle **interne klagebehandlingsprocedurer og alternative tvistbilæggelsesmetoder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU** ⁽¹⁾ og online ordning til tvistbilæggelse **i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013** ⁽²⁾. [Ændring 79]
3. De oplysninger, der er omhandlet i stk. 2, skal angives klart, **forståeligt** og tydeligt. [Ændring 80]
4. I god tid inden pakkerejsens begyndelse skal rejsearrangøren give den rejsende ~~de nødvendige kvitteringer, værdikuponer og billetter, herunder oplysninger om de nøjagtige tidspunkter for afrejse, midlertidige ophold undervejs, transportforbindelser og ankomst.~~ **følgende oplysninger:**
- a) **nødvendige kvitteringer, værdikuponer og billetter, herunder oplysninger om de nøjagtige tidspunkter for afrejse, midlertidige ophold undervejs, transportforbindelser og ankomst**
- b) **alle relevante kontaktoplysninger i tilfælde af, at den rejsende konstaterer, at en ydelse ikke leveres i henhold til aftalen, samt nærmere oplysninger om, hvordan den rejsende skal forholde sig**
- c) **navn, fysisk adresse, telefonnummer og emailadresse på rejsearrangørens lokale repræsentant eller kontaktpunkt, hvor en rejsende i vanskeligheder kan bede om bistand, eller hvis der ikke er en sådan repræsentant eller et sådant kontaktpunkt, et telefonnummer, den rejsende kan ringe til i nødstilfælde, eller oplysninger om en anden måde, hvorpå rejsearrangøren kan kontaktes** [Ændring 81]

Kapitel III

Ændringer i aftalen inden pakkerejsens begyndelse

Artikel 7

Overdragelse af aftalen til en anden rejsende

1. Medlemsstaterne sikrer, at en rejsende kan overdrage aftalen til en person, der opfylder alle betingelserne i aftalen, hvis den rejsende har underrettet rejsearrangøren **eller formidleren** herom på et varigt medium ~~i rimelig tid~~ **senest syv dage** inden pakkerejsens begyndelse. [Ændring 82]
2. Overdrageren af aftalen og den, til hvem den overdrages, hæfter solidarisk for betalingen af det udestående beløb og for eventuelle yderligere gebyrer eller andre omkostninger i forbindelse med overdragelsen. ~~Disse omkostninger må Rejsearrangøren underretter overdrageren og den, til hvem aftalen overdrages, om de mulige omkostninger i forbindelse med en sådan overdragelse, der under alle omstændigheder ikke må være urimelige og må under alle omstændigheder ikke må overstige rejsearrangørens reelle omkostninger.~~ [Ændring 83]

Det påhviler rejsearrangøren at forelægge dokumentation for yderligere gebyrer eller andre omkostninger i forbindelse med overdragelsen af aftalen. [Ændring 84]

Artikel 8

Ændring af prisen

1. Medlemsstaterne sikrer, at priser ikke kan ændres, medmindre der i aftalen udtrykkeligt er taget forbehold for muligheden for prisstigninger, og den indeholder en forpligtelse for rejsearrangøren til i samme omfang at nedsætte prisen som en direkte følge af:
- a) ændringer i **prisen for passagerbefordringstjenester som følge af** udgifter til brændstof til befordring af passagerer [Ændring 85]

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (direktiv om ATB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013 af 21. maj 2013 om onlinetvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF (forordning om OTB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 1).

Onsdag den 12. marts 2014

- b) ændringer i størrelsen af afgifter af eller gebyrer for de inkluderede rejseydelser, som er foretaget af en tredjemand, der ikke direkte er involveret i leveringen af pakkerejsen, herunder turistskatter, lufthavns- og havneskatter samt landings- og startafgifter, og
- c) ændringer i valutakurser, som er af betydning for pakkerejsen.

1a. Prisstigning i henhold til stk. 1 på 3 % eller derover videregives til den rejsende. En prisstigning i henhold til stk. 1 kan kun videregives til den rejsende, hvis prisen ændrer sig med 3 % eller derover. I tilfælde af en prisnedsættelse på 3 % eller derover kan rejsearrangøren opkræve et standardgebyr på 10 EUR pr. rejsende for administrative udgifter. [Ændring 86]

2. Hvis prisstigningen i stk. 1 ~~må ikke overstige 10 % af pakkerejsens~~ overstiger 8 % af pakkerejsens pris, finder artikel 9, stk. 2, anvendelse. [Ændring 87]

3. Prisstigningen i stk. 1 er kun gyldig, hvis rejsearrangøren uden unødigt forsinkelse på en klar og letforståelig måde underretter den rejsende om den med angivelse af en begrundelse og en beregning på et varigt medium senest 20 dage forud for pakkerejsens begyndelse. [Ændring 88]

Artikel 9

Ændring af andre aftalevilkår

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren ikke inden pakkerejsens begyndelse ensidigt kan ændre andre vilkår i aftalen end prisen, i overensstemmelse med artikel 8, medmindre [Ændring 89]

- a) rejsearrangøren har forbeholdt sig ret hertil i aftalen
- b) ændringen er ubetydelig, *særlig hvad angår elementerne i litra a) og d) i artikel 4, stk. 1*, og [Ændring 90]
- c) rejsearrangøren klart og tydeligt oplyser den rejsende herom på et varigt medium.

1a. En ændring af aftalevilkårene betragtes især som betydelig i henhold til stk. 2 i denne artikel, hvis klokkeslættet for af- og hjemrejsen som fastsat i artikel 4, stk. 1, litra a), nr. ii) afviger mere end tre timer fra det faktiske af- eller hjemrejsetidspunkt, eller hvis det ikke er inden for den tid på dagen, som er angivet i oplysningerne forud for aftalens indgåelse. [Ændring 91]

2. Hvis rejsearrangøren inden pakkerejsens begyndelse er nødsaget til væsentligt at ændre et af rejseydelsernes væsentlige kendetegn, jf. artikel 4, stk. 1, litra a), eller et særligt krav, jf. artikel 6, stk. 2, litra a), eller forhøje pakkerejsens pris med mere end 8 % af den aftalte pris i overensstemmelse med artikel 8, stk. 2, skal rejsearrangøren snarest muligt på et varigt medium klart og tydeligt give den rejsende oplysninger om [Ændring 92]

- a) de foreslåede ændringer *og deres indvirkning på pakkerejsens pris* [Ændring 93]
- b) at den rejsende inden en nærmere fastsat rimelig frist kan opsigte aftalen uden at skulle betale, ~~og at den rejsende ellers vil blive anset for at have accepteret den foreslåede ændring~~ *eller acceptere en alternativ tilsvarende pakkerejse, som tilbydes af rejsearrangøren* [Ændring 94]

ba) at den foreslåede ændring af aftalen vil blive betragtet som accepteret, hvis den rejsende ikke har gjort brug af retten til opsigelse eller har accepteret et alternativt tilsvarende rejsetilbud fra rejsearrangøren. [Ændring 95]

3. Hvis de i stk. 2 omhandlede ændringer af aftalen eller det alternative tilsvarende rejsetilbud medfører, at pakkerejsen får en ringere kvalitet eller er forbundet med lavere omkostninger, har den rejsende krav på en passende nedsættelse af prisen. [Ændring 96]

Onsdag den 12. marts 2014

4. Hvis aftalen opsiges, jf. stk. 2, litra b), i nærvæende artikel, refunderer rejsearrangøren alle beløb, han har modtaget fra den rejsende, **herunder betaling for accessoriske ydelser, der er bestilt gennem rejsearrangøren, f.eks. en rejse- eller afbestillingsforsikring eller forudbestilte ekstra aktiviteter på rejsemålet**, inden ~~for~~ **14** dage efter opsigelsen af aftalen. Den rejsende skal efter omstændighederne have ret til erstatning for skader i henhold til artikel 12. [Ændring 97]

Artikel 10

Opsigelse af aftalen inden pakkerejsens begyndelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at den rejsende kan opsiges aftalen inden pakkerejsens begyndelse mod at betale rejsearrangøren en passende erstatning. Der kan i aftalen fastsættes rimelige, standardiserede opsigelsesgebyrer under hensyn til opsigelsestidspunktet, sædvanligt sparede omkostninger og indtægter fra afsættelse af rejseydelserne til anden side. Er der ikke fastsat standardiserede opsigelsesgebyrer, skal erstatningen svare til pakkerejsens pris fradraget de udgifter, rejsearrangøren **beviseligt** har sparet, **som ikke kan inddrives fra leverandørerne af rejseydelserne eller gennem alternativ udnyttelse af disse ydelser. Afbestillingsgebyrer, herunder administrationsgebyrer, må ikke være uforholdsmæssige eller overdrevne. Rejsearrangøren skal forelægge en begrundelse for beregningen af erstatningsbeløbet eller de standardiserede opsigelsesgebyrer. Bevisbyrden for erstatningens rimelighed påhviler rejsearrangøren.** [Ændring 98]

2. **Når aftalen om rejsen er indgået, skal** den rejsende ~~skal~~ have ret til at opsiges aftalen inden pakkerejsens begyndelse uden at betale erstatning i tilfælde af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, der indtræffer på **eller undervejs til** bestemmelsesstedet eller i umiddelbar nærhed heraf, og som pakkerejsen vil blive væsentligt berørt af, **hvilket betyder, at rejsearrangøren må foretage betydelige ændringer i væsentlige elementer af aftalen om pakkerejsen. Sådanne uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder foreligger eksempelvis, hvis pakkerejsen bliver væsentligt forringet som følge af krigshandlinger eller naturkatastrofer. Der bør særligt anses at foreligge uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, når det i pålidelige og offentligt tilgængelige rapporter, såsom anbefalinger fra medlemsstaternes myndigheder, frarådes at rejse til bestemmelsesstedet.** [Ændring 99]

3. Arrangøren kan opsiges aftalen uden at betale den rejsende erstatning, ~~hvis~~ **i følgende tilfælde alene:** [Ændring 101]

a) antallet af personer, der har tilmeldt sig pakkerejsen, er lavere end det minimum, der er anført i aftalen, og rejsearrangøren underretter den rejsende om opsigelsen inden den i aftalen fastsatte frist, ~~men~~ **senest 20 dage inden pakkerejsens begyndelse, eller:**

i) **senest 20 dage før rejsens begyndelse for rejser på over seks dage**

ii) **senest syv dage før rejsens begyndelse for rejser på to til seks dage**

iii) **senest 48 timer før rejsens begyndelse for endagsrejser, eller** [Ændring 102]

b) rejsearrangøren er forhindret i at opfylde aftalen på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder og underretter den rejsende om opsigelsen snarest muligt inden pakkerejsens begyndelse

4. I tilfælde af opsigelse i henhold til stk. 1, 2 og 3 skal rejsearrangøren refundere den rejsende de beløb, som denne har betalt, men ikke har pligt til at erlægge, inden 14 dage.

Kapitel IV

Levering af pakkerejsen

Artikel 11

Ansvar for levering af pakkerejsen

1. Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren er ansvarlig for leveringen af rejseydelserne, der er inkluderet i aftalen, uanset om ydelserne skal leveres af rejsearrangøren eller af andre tjenesteydere.

Onsdag den 12. marts 2014

2. Hvis ydelserne ikke leveres i overensstemmelse med aftalen, afhjælper rejsearrangøren manglerne, **såfremt sådanne mangler indberettes af den rejsende eller står klart for rejsearrangøren, og afhjælpningen heraf ikke vil være uforholdsmæssig**, medmindre dette indebærer en uforholdsmæssig stor byrde for ham **manglerne kan tilskrives den rejsende**. [Ændring 103]

3. Hvis en væsentlig del af ydelserne ikke kan leveres i overensstemmelse med det aftalte, skal rejsearrangøren træffe egnede alternative foranstaltninger uden yderligere udgifter for den rejsende med henblik på pakkerejsens fortsættelse **med en ydelses kvalitet, der mindst svarer til det, som er anført i aftalen**, herunder når den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet ikke leveres i overensstemmelse med det aftalte. [Ændring 104]

4. Hvis det er umuligt for rejsearrangøren at tilbyde egnede alternative foranstaltninger, eller den rejsende ikke accepterer de foreslåede alternative foranstaltninger under henvisning til, at de ikke er en tilsvarende ydelse i forhold til det aftalte, skal rejsearrangøren, for så vidt som pakkerejsen omfatter befordring af passagerer, sørge for tilsvarende befordring af den rejsende til afrejsestedet eller til et andet sted, som den rejsende har samtykket i, uden yderligere udgifter for den rejsende og skal ~~efter omstændighederne~~, **når de aftalte ydelser i aftalen ikke er blevet leveret**, yde den rejsende erstatning i henhold til artikel 12. **Godtgørelser foretages inden for 14 dage**. [Ændring 105]

4a. Når stk. 4 finder anvendelse, kan den rejsende opsige aftalen, hvis den mangelfulde levering af ydelsen er væsentlig, og efterfølgende opfyldelse ikke er mulig eller ikke lykkes. [Ændring 106]

5. Når det er umuligt rettidigt at gennemføre den rejsendes befordring tilbage til afrejsestedet på grund af uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, skal rejsearrangøren bære omkostningerne ved det forlængede ophold, dog højst ~~100 EUR pr. nat i tre~~ **fem** nætter for hver rejsende. **Rejsearrangøren sørger for indkvarteringen i overensstemmelse med den oprindeligt bestilte hotelkategori. Kun hvis rejsearrangøren udtrykkeligt ikke vil eller kan foretage indkvarteringen, kan den rejsende selv bestille den. I sådanne tilfælde kan rejsearrangøren begrænse omkostningerne for indkvarteringen til 125 EUR pr. nat for hver rejsende**. [Ændring 107]

6. Omkostningsbegrænsningen i stk. 5 i nærværende artikel finder ikke anvendelse på bevægelseshæmmede personer, jf. definitionen i artikel 2, litra a), i forordning (EF) nr. 1107/2006 af ~~5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly~~, og andre personer, der ledsager dem, gravide kvinder og uledsagede børn samt personer, der har behov for særlig lægelig assistance, for så vidt som rejsearrangøren er blevet underrettet om deres særlige behov **på tidspunktet for indgåelsen af aftalen om pakkerejsens eller, hvis dette ikke er muligt**, mindst 48 timer inden pakkerejsens begyndelse. Rejsearrangøren kan ikke påberåbe sig uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder for at begrænse de i stk. 5 i nærværende artikel omhandlede omkostninger, hvis den relevante transportør ikke kan gøre sådanne omstændigheder gældende i henhold til gældende EU-lovgivning. [Ændring 108]

7. Hvis de alternative foranstaltninger medfører, at pakkerejsen får en ringere kvalitet eller er forbundet med lavere omkostninger, skal den rejsende have ret til nedsættelse af prisen og efter omstændighederne til erstatning for skader i henhold til artikel 12.

7a. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre bestemmelser, der indebærer, at formidleren også er ansvarlig for leveringen af pakkerejsen og derfor bundet af de forpligtelser, der følger af denne artikel og artikel 6, stk. 2, litra b), artikel 12, artikel 15, stk. 1, og artikel 16. [Ændring 109]

7b. Enhver ret til erstatning til den rejsende i henhold til forordning (EF) nr. 261/2004 er uafhængig af enhver ret til erstatning til den rejsende i henhold til dette direktiv. Hvis den rejsende har ret til erstatning i henhold til både forordning (EF) nr. 261/2004 og dette direktiv, har den rejsende ret til at rejse erstatningskrav i henhold til begge retsakter, men kan ikke akkumulere rettigheder i henhold til begge retsakter under samme omstændigheder, hvis rettighederne beskytter samme interesse eller har samme mål. [Ændring 110]

Artikel 12

Prisnedsættelse og erstatning

1. Medlemsstaterne sørger for, at den rejsende har ret til en passende nedsættelse af prisen, når:

a) pakkerejsen i en periode har været behæftet med en mangel, eller

Onsdag den 12. marts 2014

b) de alternative foranstaltninger, jf. artikel 11, stk. 3 og 4, medfører, at pakkerejsen får en ringere kvalitet eller er forbundet med lavere omkostninger.

2. Den rejsende skal have ret til at få erstatning fra rejsearrangøren for enhver skade, herunder godtgørelse for ikkeøkonomisk skade, som den rejsende lider som følge af mangler.

3. De rejsende har ikke ret til prisnedsættelse eller erstatning for skade, hvis:

a) rejsearrangøren godtgør, at manglen

i) kan tilskrives den rejsende selv

ii) kan tilskrives en tredjemand, som ikke har forbindelse med leveringen af de aftalte ydelser, og er uforudselig eller uundgåelig, eller

iii) skyldes uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder, eller

b) den rejsende har undladt snarest muligt at underrette rejsearrangøren om en mangel, som den rejsende har konstateret på stedet, hvis dette krav om underretning klart og udtrykkeligt var fastsat i aftalen og er rimeligt under hensyn til sagens omstændigheder.

4. For så vidt som internationale konventioner, hvoraf Unionen er bundet, begrænser omfanget af den erstatning, en tjenesteyder, der udfører en ydelse, der indgår i en pakkerejse, skal betale, eller betingelserne herfor, finder de samme begrænsninger anvendelse på rejsearrangøren. For så vidt som internationale konventioner, hvoraf Unionen ikke er bundet, begrænser den erstatning, som skal betales af en tjenesteyder, kan medlemsstaterne begrænse den erstatning, som skal betales af rejsearrangøren, i overensstemmelse hermed. I andre tilfælde kan den erstatning, som skal betales af rejsearrangøren, begrænses ved aftalen; begrænsningen må dog ikke gælde personskade eller skade, der er forvoldt forsætligt eller groft uagtsomt, og erstatningen må ikke begrænses til under tre gange pakkerejsens samlede pris.

5. Ret til erstatning for skade eller prisnedsættelse i henhold til dette direktiv er uden virkning for rejsendes rettigheder i henhold til forordning (EF) nr. 261/2004, forordning (EF) nr. 1371/2007, forordning (EU) nr. 1177/2010 og forordning (EU) nr. 181/2011. Rejsende skal have ret til at indbringe krav efter dette direktiv og efter disse forordninger, ~~men navnlig højere erstatningskrav. Rettighederne kan dog ikke kumuleres~~ for de samme forhold ~~kumulere rettigheder med flere forskellige retsgrundlag, hvis rettighederne varetager de samme interesser eller har samme mål. [Ændring 112]~~

6. Fristen for indbringelse af krav i henhold til denne artikel må ikke være under ~~et~~ **tre** år. [Ændring 113]

Artikel 13

Mulighed for at kontakte rejsearrangøren gennem formidleren

Medlemsstaterne sikrer, at den rejsende kan rette henvendelser, klager og krav vedrørende pakkerejsens gennemførelse direkte til den formidler, pakkerejsen blev købt igennem. Formidleren skal videresende henvendelserne, klagerne og kravene til rejsearrangøren hurtigst muligt. Med henblik på overholdelsen af tids- og forældelsesfrister anses meddelelser for at være modtaget af rejsearrangøren, når de er modtaget af formidleren.

Onsdag den 12. marts 2014

Artikel 14

Forpligtelse til at yde bistand

Medlemsstaterne sikrer, at rejsearrangøren ~~straks~~ **snarest muligt** yder rejsende, der er i vanskeligheder, **passende** bistand, herunder ved at **[Ændring 114]**

- a) give relevante oplysninger om lægehjælp, lokale myndigheder og konsulær bistand samt
- b) bistå den rejsende med fjernkommunikation og **hjælpe den rejsende** med at træffe alternative rejseforanstaltninger. **[Ændring 115]**

Rejsearrangøren skal kunne opkræve et rimeligt gebyr for denne bistand, hvis situationen skyldes den rejsendes uagtsomme eller forsætlige adfærd. **Dette gebyr må ikke i nogen tilfælde overstige rejsearrangørens reelle omkostninger.** **[Ændring 116]**

Kapitel V

Beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens

Artikel 15

Omfanget og effektiviteten af beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens

1. Medlemsstaterne sikrer, at ~~rejsearrangører~~ **arrangører af pakkerejser** og formidlere af ~~formidlede sammensatte rejsearrangementer, der er behjælpelige ved køb af sammensatte~~ rejsearrangementer, når disse er etableret på medlemsstatens område, erhverver en garanti vedrørende tilfælde af konkurs eller insolvens for, at alle de rejsendes betalinger refunderes effektivt og ~~hurtigt omgående~~, og at de rejsende i det omfang, befordring af passagerer er inkluderet, effektivt og hurtigt hjemsendes. **Hvis det er muligt, tilbydes de at fortsætte rejsen.** **[Ændring 117]**
2. Beskyttelsen i tilfælde af konkurs eller insolvens, jf. stk. 1, skal tage hensyn til den reelle finansielle risiko ved den pågældende erhvervsdrivendes aktiviteter. Garantien skal dække de rejsende, uanset hvor deres bopælssted og afrejsested er beliggende, og hvor pakkerejsen eller det ~~formidlede sammensatte~~ rejsearrangement blev solgt.

Artikel 16

Gensidig anerkendelse af beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og samarbejde mellem forvaltningerne

1. Medlemsstaterne skal anse enhver beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens for at opfylde kravene i deres nationale regler til gennemførelse af artikel 15, når rejsearrangøren eller formidleren af ~~formidlede sammensatte~~ rejsearrangementer har erhvervet beskyttelsen i henhold til reglerne til gennemførelse af artikel 15 i sin egen etableringsmedlemsstat.

1a. Medlemsstaterne giver arrangører af pakkerejser, formidlere af sammensatte rejsearrangementer, og transportører, som er etableret uden for deres område eller uden for Unionen, mulighed for at opnå beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens under deres nationale ordninger for beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens. **[Ændring 118]**

2. Medlemsstaterne udpeger centrale kontaktpunkter til at lette forvaltningernes samarbejde og tilsyn med rejsearrangører og formidlere af ~~formidlede sammensatte~~ rejsearrangementer, som opererer i forskellige medlemsstater. De underretter de øvrige medlemsstater og Kommissionen om kontaktoplysningerne for kontaktpunkterne.

3. De centrale kontaktpunkter stiller alle nødvendige oplysninger til rådighed for hinanden om deres nationale ordninger for beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens og om, hvilket organ eller hvilke organer der yder konkrete erhvervsdrivende, der er etableret på deres område, beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens. De giver hinanden adgang til eventuelle lister over de rejsearrangører og formidlere af ~~formidlede sammensatte~~ rejsearrangementer, som opfylder deres forpligtelser med hensyn til beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens.

4. Hvis en medlemsstat er i tvivl om, hvorvidt der er sikret beskyttelse i tilfælde af konkurs eller insolvens med hensyn til en rejsearrangør eller en formidler af ~~formidlede sammensatte~~ rejsearrangementer, som er etableret i en anden medlemsstat og opererer på medlemsstatens eget område, skal medlemsstaten søge nærmere oplysninger hos etableringsmedlemsstaten. Medlemsstaterne skal besvare forespørgsler fra andre medlemsstater senest 15 dage efter modtagelsen. **[Ændring 119]**

Onsdag den 12. marts 2014

Kapitel VI

~~Formidlede~~ **Sammensatte** rejsearrangementer

Artikel 17

Oplysningskrav i forbindelse med formidlede rejsearrangementer

Medlemsstaterne sikrer, at den erhvervsdrivende, der formidler et køb af ~~formidlede~~ **sammensatte** rejsearrangementer, inden den rejsende bliver bundet af aftalen om et ~~formidlet~~ **sammensat** rejsearrangement eller af tilbuddet herom, klart og tydeligt giver oplysninger om, at:

- a) hver tjenesteyder er eneansvarlig for sin egen ydelses levering i overensstemmelse med det aftalte,
 - b) den rejsende ikke vil have de rettigheder, som dette direktiv udelukkende indrømmer rejsende på pakkerejser, men vil have krav på refusion af forudbetalte beløb og, for så vidt som aftalen omfatter befordring af passagerer, på hjemsendelse i tilfælde af, at formidleren eller en af tjenesteyderne rammes af konkurs eller insolvens, og
- ba) den rejsende dog vil drage nytte af de rettigheder, der gælder i henhold til direktiv 2011/83/EU, medmindre andet er fastsat i det pågældende direktiv. [Ændring 120]**

Hvis formidlere af sammensatte rejsearrangementer ikke har overholdt kravene i stk. 1, litra b), har den rejsende alle de garantier og rettigheder, der er sikret gennem dette direktiv med hensyn til pakkerejser. [Ændring 121]

Artikel 17a

Oplysninger om formidleren vedrørende yderligere bestilte rejseydelser inden for rammerne af sammensatte rejsearrangementer gennem indbyrdes forbundne online bestillingsprocedurer

De erhvervsdrivende, der leverer yderligere rejseydelser inden for rammerne af sammensatte rejsearrangementer, sikrer, at den pågældende formidler er behørigt orienteret om den bekræftede bestilling af yderligere rejseydelser, som sammen med den første bestilte rejseydelse udgør et sammensat rejsearrangement, hvilket derved udløser det ansvar og de forpligtelser, som påhviler formidleren i henhold til dette direktiv. [Ændring 122]

Artikel 17b

Erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer online

De erhvervsdrivende, der formidler sammensatte rejsearrangementer online, må ikke skjule eller fremlægge muligheden for ikke at bestille ekstraydelser eller supplerende ydelser på en uklar, uforståelig eller tvetydig måde. En sådan mulighed skal altid automatisk være valgt på forhånd. [Ændring 123]

Kapitel VII

Almindelige bestemmelser

Artikel 18

Særlige forpligtelser for formidleren, når rejsearrangøren er etableret uden for EØS-området

Når rejsearrangøren er etableret uden for EØS-området, og formidleren er etableret i en medlemsstat, skal rejsearrangørens forpligtelser i henhold til kapitel IV og V påhvile formidleren, medmindre denne godtgør, at rejsearrangøren overholder kapitel IV og V. **Hvis en rejsearrangør, der er etableret uden for EØS, fungerer som formidler, finder eksisterende erstatningsretlige forpligtelser på grund af misligholdelse af øvrige aftalemæssige forpligtelser til at udvise omhu anvendelse. De øvrige nationale bestemmelser om formidlers ansvar berøres ikke af disse bestemmelser. [Ændring 124]**

Onsdag den 12. marts 2014

Artikel 18a

Forpligtelser for rejsearrangører og formidlere, der er etableret uden for EØS-området

Medlemsstaterne sikrer, at en rejsearrangør af pakkerejser eller en formidler af sammensatte rejsearrangementer, som er etableret uden for EØS, og som sælger direkte på en medlemsstats område, er underkastet de forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv. [Ændring 125]

Artikel 18b

Formelle krav for aftaler

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle aftaler, der er omfattet af dette direktiv, er affattet i et almindeligt og forståeligt sprog, og, når aftalerne er skriftlige, at de er let læselige. Aftalen skal være forfattet på det sprog, der er anvendt i oplysningerne forud for aftalen.
2. Aftalen stilles til rådighed på et varigt medium. Aftaler, der indgås uden for forretningsstedet, skal også stilles til rådighed på papir.
3. Hvis en aftale indgås telefonisk, skal den erhvervsdrivende bekræfte tilbuddet til den rejsende på et varigt medium, og den rejsende er først bundet af aftalen, når vedkommende har underskrevet den eller sendt sit skriftlige samtykke via et varigt medium. [Ændring 126]

Artikel 19

Erstatningsansvar for fejl i forbindelse med bestillingen

Medlemsstaterne sikrer, at en formidler, der har accepteret at sørge for bestillingen af en pakkerejse eller af et ~~formidlet sammensat~~ rejsearrangement, eller som formidler bestillingen af sådanne ydelser, ifalder erstatningsansvar, ~~hvis han eller hun undlader at videregive oplysninger fra rejsearrangøren i henhold til artikel 4, stk. 1, videregiver ufuldstændige oplysninger eller foretager~~ for fejl, ~~der er begået under bestillingen medmindre, i tilfælde af at de rent faktisk opstod under bestillingen.~~ En formidler ifalder ikke erstatningsansvar, når fejlene skyldes den rejsende selv eller uundgåelige og ekstraordinære omstændigheder. ~~I forbindelse med et sammensat rejsearrangement, der på en målrettet måde gennem indbyrdes forbundne onlinebestillinger, jf. artikel 3, stk. 5, litra b), er baseret på købet af yderligere rejseydelser fra en anden erhvervsdrivende, ifalder formidleren ikke ansvar for fejl i bestillingen, som skyldes de fejl, der er begået af den pågældende erhvervsdrivende. I dette tilfælde sikrer medlemsstaterne, at den erhvervsdrivende, som sælger de yderligere rejseydelser, holdes ansvarlig for de fejl, der er begået under bestillingen af sådanne ydelser.~~ [Ændring 127]

Artikel 20

Regres

1. Når en rejsearrangør eller, i henhold til artikel 15 eller 18, en formidler betaler erstatning, indrømmer prisnedsættelser eller opfylder andre forpligtelser, der påhviler ~~den pågældende~~ **ham eller hende** i henhold til dette direktiv, ~~må ingen bestemmelser i direktivet eller i national ret fortolkes således~~ **sikrer medlemsstaterne**, at de ~~indebærer en begrænsning i arrangørens rejsearrangøren eller formidlerens~~ **formidleren har** ret til at søge regres fra en tredjemand, som har medvirket til den begivenhed, der gav anledning til erstatningen, prisnedsættelsen eller de andre forpligtelser.
2. Retten til at søge regres, jf. nærværende artikels stk. 1, omfatter ligeledes rejsearrangørers og formidlers ret til at søge regres fra leverandører af rejseydelser, når en rejsearrangør eller formidler er forpligtet til at udbetale en erstatning til en rejsende i henhold til dette direktiv, og den rejsende har samtidig ret til erstatning i henhold til anden gældende EU-ret, herunder men ikke begrænset til forordning (EF) nr. 261/2004 og forordning (EF) nr. 1371/2007. Den pågældende ret til at søge regres må ikke begrænses i en aftale.
3. Medlemsstaterne sikrer, at alle begrænsninger af retten til at søge regres, jf. stk. 1, er rimelige og forholdsmæssige i overensstemmelse med gældende national ret. [Ændring 128]

Onsdag den 12. marts 2014

Artikel 21

Direktivets ufravigelige karakter

1. En erklæring fra en rejsearrangør om, at den pågældende udelukkende handler som udbyder af en rejseydelse, som mellemmand eller i enhver anden egenskab, eller om, at en pakkerejse ikke udgør en pakkerejse i dette direktivs betydning, kan ikke medføre, at rejsearrangøren unddrages de forpligtelser, der påhviler rejsearrangører i henhold til dette direktiv.
2. Rejsende kan ikke give afkald på de rettigheder, der tilkommer dem i henhold til de nationale foranstaltninger, der gennemfører dette direktiv.
3. Aftalevilkår og erklæringer fra den rejsende, som direkte eller indirekte indebærer et afkald eller en begrænsning i de rettigheder, der er tillagt rejsende i medfør af dette direktiv, eller som har til formål at omgå anvendelsen af dette direktiv, er ikke bindende for den rejsende.

Artikel 22

Håndhævelse

Medlemsstaterne sørger for, at der er tilstrækkelige og effektive midler til at sikre overholdelsen af dette direktiv.

Medlemsstater sikrer desuden, at der fastlægges passende mekanismer med henblik på at sikre, at der fra de erhvervsdrivendes og rejsearrangørernes side ikke er fastsat nogen vildledende praksis, som især giver forbrugeren en forventning om at have rettigheder og garantier, som ikke er fastsat i den relevante aftale. [Ændring 129]

Artikel 23

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter regler om, hvilke sanktioner de håndhævende organer kan pålægge erhvervsdrivende for overtrædelse af de nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.

Artikel 24

Kommissionens rapportering og revision

Kommissionen forelægger inden ... (*) en rapport om direktivets anvendelse for Europa-Parlamentet og Rådet. Denne rapport ledsages om nødvendigt af lovgivningsmæssige forslag med henblik på at tilpasse direktivet til udviklingen inden for rejsendes rettigheder.

Artikel 25

Ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU

1. I bilaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 ⁽¹⁾ affattes punkt 5 således:

»5. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU (*).

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU af ... om pakkerejser ~~formidlede~~, **pakkeferier, pakketure og sammensatte** rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT ...) (+).«.

2. I direktiv 2011/83/EU affattes artikel 3, stk. 3, litra g), således:

(*) Fem år efter direktivets ikrafttræden.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2006/2004 af 27. oktober 2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse (forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde) (EUT L 364 af 9.12.2004, s. 1).

(+) Nummer, dato for ikrafttræden og EUT-reference for dette direktiv.

Onsdag den 12. marts 2014

»g) om pakkerejser som defineret i artikel 3, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU (*), dog med undtagelse af artikel 8, stk. 2, og artikel 19, 21 og 22.

(*) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv .../.../EU af ... om pakkerejser ~~formidlede~~, **pakkeferier, pakketure og sammensatte** rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT ...) (++)„.

Kapitel VIII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 26

Ophævelse

Direktiv 90/314/EØF ophæves med virkning fra ... (**) [**Ændring 130**]

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag I til nærværende direktiv.

Artikel 27

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den ... (**) de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser. [**Ændring 131**]

2. De anvender disse love og bestemmelser fra ... (***). [**Ændring 133**]

3. Lovene og bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

4. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 28

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på [tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*].

(++) Nummer, dato for ikrafttræden og EUT-reference for dette direktiv.

(**) 24 måneder efter nærværende direktivs ikrafttræden.

(***) 24 måneder efter nærværende direktivs ikrafttræden.

Onsdag den 12. marts 2014

Artikel 29

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i ...

*På Europa-Parlamentets vegne**Formand**På Rådets vegne**Formand*

Onsdag den 12. marts 2014

BILAG

Sammenligningstabel

Direktiv 90/314/EØF	Nærværende direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2, stk. 1	Artikel 3, nr. 2 og artikel 2, stk. 2, litra a)
Artikel 2, stk. 2	Artikel 3, nr. 8
Artikel 2, stk. 3	Artikel 3, nr. 9
Artikel 2, stk. 4	Artikel 3, nr. 6
Artikel 2, stk. 5	Artikel 3, nr. 3
Artikel 3, stk. 1	Udgået
Artikel 3, stk. 2	Udgået, men hovedbestanddelene er indarbejdet i artikel 4 og 5
Artikel 4, stk. 1	Artikel 4, stk. 1 artikel 6, stk. 2 og artikel 6, stk. 4
Artikel 4, stk. 1, litra b), nr. iv)	Udgået
Artikel 4, stk. 2, litra a)	Artikel 6, stk. 2
Artikel 4, stk. 2, litra b)	Artikel 5, stk. 3 og artikel 6, stk. 1 og 3
Artikel 4, stk. 2, litra c)	Udgået
Artikel 4, stk. 3	Artikel 7
Artikel 4, stk. 4	Artikel 8
Artikel 4, stk. 5	Artikel 9, stk. 2
Artikel 4, stk. 6	Artikel 9, stk. 3 og 4 og artikel 10, stk. 3 og 4
Artikel 4, stk. 7	Artikel 11, stk. 3, 4 og 7
Artikel 5, stk. 1	Artikel 11, stk. 1
Artikel 5, stk. 2	Artikel 12, stk. 2, 3 og 4 og artikel 14
Artikel 5, stk. 3	Artikel 21, stk. 3
Artikel 5, stk. 4	Artikel 6, stk. 2, litra c) og artikel 12, stk. 3, litra b)

Onsdag den 12. marts 2014

Direktiv 90/314/EØF	Nærværende direktiv
Artikel 6	Artikel 11, stk. 2
Artikel 7	Artikel 15 og artikel 16
Artikel 8	Udgået
Artikel 9, stk. 1	Artikel 27, stk. 1, 2 og 3
Artikel 9, stk. 2	Artikel 27, stk. 4
Artikel 10	Artikel 29